

Afq41020

תו איכות לביצי חופש

אוקטובר 2004, חשון תשס"ה

בהכנת תו איכות לביצי חופש השתתפו:

פנינה אורן שנידור, מנהלת תחום סטנדרטים, השרותים להגנת הצומח ולביקורת, משרד החקלאות

אילן אריה, מדריך ארצי ללולי אורגני וחופש, שרותי הדרכה למקצוע, משרד החקלאות

אבי פנקס, יו"ר העמותה למען חיות משק

ד"ר גדי גבריהו, העמותה למען חיות משק

עו"ד מאיה שפירא, העמותה למען חיות משק

אין להעתיק, לצלם, לשכפל או לפרסם מתוך מדריך זה ללא קבלת אישור מוקדם בכתב מהשרותים להגנת

הצומח ולביקורת במשרד החקלאות

תוכן עניינים

4	פתיחה
5	1. מבוא
5	2. תקן לגידול מטילות חופשיות
7	3. דרישות ממכון למיון ושיווק של ביצי חופש
8	4. נוהלי פיקוח:
	- פיקוח על תנאי החזקת המטילות
	- פיקוח על שיווק אמין
9	5. מסלול אישור לול/משווק ביצי חופש
10	נספח 1: דו"ח ביקור בלול חופש
11	נספח 2: דו"ח פיקוח על שיווק ביצי חופש
13	נספח 3: תעודת הסמכה ללול חופש
14	נספח 4: תעודת הסמכה למשווק ביצי חופש
15	נספח 5: הסכם בדבר לול חופש
19	נספח 6: הסכם בדבר שיווק "ביצי חופש"

פתיחה

בעולם המערבי, אליו משתייכת מדינת ישראל, הולכת וגוברת המודעות הציבורית לזכויות הבסיסיות של בעלי-חיים. חקיקה הומאנית למען בעלי-חיים מצד אחד והתנהגות צרכנית, מצד שני, מביאים לשיפור בתנאי הגידול של חיות המשק. גם בישראל נפל דבר בנושא זה. בית המשפט הגבוה לצדק קבע שפיטום אווזים מהווה התעללות ויש להפסיקו. גם הכנסת קבלה החלטה ברוח זו.

"ביצי חופש" הן ביצים מתרנגולות הגדלות באולם, ללא כלובים, עם חצר שאליה התרנגולות חופשיות לצאת במזג אוויר נאה. גידול כזה נותן ביטוי לשלש זכויות בסיסיות של בעלי-חיים: החופש לנוע, החופש להתרועע עם בני מינם, החופש מרעב (בגידול חופשי אסורה הרעבה = השרה כפויה). בקהילה האירופית נחקק חוק, האוסר גידול בכלובים החל משנת 2012. כבר היום קיים בשווייץ רק גידול חופשי ואילו ברבות מארצות אירופה הביקוש לביצי חופש מגיע לעשרות אחוזים.

בארץ הנושא עדיין בחיתוליו. שיתוף הפעולה בין משרד החקלאות- השרותים להגנת הצומח ולביקורת ושרות ההדרכה למקצוע לבין העמותה למען חיות משק, הוביל ליצירת "תו איכות לביצי חופש". אנו תקווה שתו איכות זה יקדם את רווחת התרנגולות ואת אמון הציבור בביצי חופש, לרווחת כלל העוסקים בענף.

"תו איכות לביצי חופש" על גבי האריזה של הביצים יאשר לצרכן:

א. שהביצים הוטלו ע"י תרנגולות הגדלות בתנאי חופש;

ב. שתנאי הגידול של התרנגולות מתאימים למצוין על גבי האריזה.

אנו בטוחים שיישום והטמעה של דרישות תו התקן יגביר את המודעות ואת האמון של הציבור בביצי חופש ויעודד מגדלים נוספים להצטרף לגידול זה.

אבי פנקס

אלדד לנדס

מנהל השרותים להגנת הצומח ולביקורת יו"ר העמותה למען חיות משק- (חי-משק)

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

1. מבוא

הגדרות

"ביצי חופש" – ביצים אשר:

1. הוטלו על-ידי מטילות חופשיות בהתאם לתנאי גידול שנקבעו ב"תקן לגידול מטילות חופשיות" המצורף להסכם זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו;
 2. משווקות בהתאם ל"נוהל שיווק ביצי חופש", כמפורט בהסכם זה;
 3. הועברו לידי המשווק מידי מגדל ביצי חופש.
- "לול חופש" - לול בו מגודלות המטילות כאמור ב"תקן לגידול מטילות חופשיות".
- "מגדל ביצי חופש" - בעל לול שעמד בכל התנאים של "תקן לגידול מטילות חופשיות" ושאושר על-ידי העמותה.
- "משווק ביצי חופש" - בעל מכון מיון, הקולט ביצי חופש מהמגדלים, שעמד בכל התנאים הקבועים בתקן ובנוהל הפיקוח, ושאושר על-ידי הגוף המפקח.
- "עמותה" = "גוף מפקח" - ארגון ללא כוונת רווח (מלכ"ר), הפועל בהתנדבות לשיפור רווחתם של בעלי-חיים חקלאיים חמש שנים לפחות ושאושר לעניין פיקוח על ידי משרד החקלאות.

מטרות

מטרת העמותה להגדיל את מניין המטילות החופשיות על-ידי מעבר מכלובי סוללה למשקים של לולי חופש. העמותה שואפת להגדיל את מספר לולי החופש ולאפשר כניסה של מגדלים חדשים לענף ובמקביל להגדיל את הביקושים והצריכה של ביצי חופש ברשתות השיווק ובכל מקום בו הם עשויים לשמש תחליף לביצים מכלובי סוללה.

2. תקן לגידול מטילות חופשיות

2.1 מבנה

גידול המטילות יהיה בתוך מבנה, ללא כלובים כלשהם ועל פני קרקע או רצפת המבנה בלבד. המבנה יהיה מוגן מפגעי מזג האוויר, יהיה חשוף לאור טבעי ונתון לאוורור מרבי. בצידי המבנה יהיה תריס או וילון. היחס בין מספר המטילות לשטח הרצפה לא יעלה על שש מטילות למטר רבוע.

2.2 כלי מים, ציוד האבסה ומיכלי אחסון

כלי מים, המתאימים לגידול חופשי, יהיו מוגנים מפני שמש ישירה ויכילו מים ל-24 שעות לפחות, בכמות של 1 מ"ק מים לכל 1000 מטילות. בדגמי פעמון יהיה כלי מים אחד לכל 75 מטילות. בדגמי טיפנית- כלי מים לכל 10 מטילות. כלי המים יוחזקו נקיים.

ציוד ההאבסה יתאים לגידול חופשי ויהיה בכמות שתאפשר גישה חופשית לכל המטילות במבנה.

2.3 קיני הטלה

קיני הטלה יהיו מן הסוג המאפשר גלגול הביצה באופן חופשי לאוסף אוטומטי או ידני, למניעת לכלוך הביצה או חימומה. במקרה של תאי הטלה ללא גלגול, האיסוף יעשה 3-4 פעמים ביום. תא הטלה מדגם

"שובך", המתאים בגודלו למטילה אחת, יהיה לכל שש מטילות לכל היותר. בקיני הטלה מתוצרת Vencomatic בעל אוסף אוטומטי תהיינה לא יותר מאשר 270 מטילות ליחידת תאים. תאי הטלה מסוגים אחרים יאושרו בנפרד ע"י הפיקוח.

הקינים יהיו מסוג המאפשר ניקוי והחלפת רפד בקלות. הקינים יוחזקו נקיים.

2.4 מדפי לינה

במבנה יהיו סולמות מתכת או עץ בקוטר 25 מ"מ בקרוב. המרחק בין השלבים 30 ס"מ. הסולם נשען על הקיר בזווית 35 מעלות. האורך סה"כ של מדפי הלינה יחושב לפי 30 ס"מ למטילה.

2.5 צינור

מערכת התזה פנימית. רצוי מערכת הפעלה אוטומטית, המאפשרת הפעלות מתוכננות לפרקי זמן נדרשים.

2.6 אוורור

יותאם לתנאים בשטח, למניעת היווצרות חימום יתר.

רצוי מערכת אוורור להחלפת נפחי אויר מתוך הלול, הכוללת מאוררי "24 כל 6 מ' לאורך המבנה.

2.7 חצר

החצר תהיה נגישה ותאפשר מעבר חופשי של המטילות מהמבנה אליה וחזרה. החצר תהיה נקייה מפסולת, גרוטאות וכל חפץ אחר, שאינו שייך ללול.

החצר תוקף ברשת גידור בגובה 2.5 מטר ותחולק לחלקות מרעה, למניעת רעיית יתר.

מרגע שהמטילות תגענה ל- 50% הטלה בפועל (מספר הביצים המוטלות ביום שווה למחצית מספר המטילות), יתאפשר להן לצאת לחצר בשעות היום, מדי יום, פרט למקרים של תנאי בוך קיצוניים, למניעת לכלוך הביצים.

שטח החצר יהיה 1 מטר רבוע לתרנגולת. לפחות 20% משטח החצר יהיה מוצל על-ידי יריעות או עצים. במקרה של יריעת רשת, לפחות 60% הצללה.

הצמחייה בחצר יכולה להיות טבעית או זרועה. מדי פעם יש לזרוע, רצוי אספסת או דגן, להבטחת אספקת מזון טרי למרבית ימות השנה.

2.8 הרעבה והנשרה

אסורים.

2.9 קיטום המקור

מזערי, בלייזר או בצריבה בלבד.

2.10 קיצוץ כנפיים

אסור.

2.11 רפד

גובה הרפד יהיה לפחות 3 ס"מ, רצוי משבבי עץ לבן.

בהחלפת להקה יוחלף גם הרפד.

2.12 שילוב זכרים

אין לשלב זכרים בלהקה.

2.13. להקות מגילים שונים

בכל גידרה (שטח מגודר אחד) תהיה להקה אחת בלבד (מאותו זן ובאותו גיל).

2.14. ערבוב מינים

ערבוב מינים אך ורק באישור הרופא המחוזי של משרד החקלאות.

2.15. סילוק פגרים

יעשה לפחות אחת ליום, למקום המיועד לכך ובהתאם להנחיות המשרד לאיכות הסביבה.

2.16. מטילות פגועות או חולות

א. אם מצבן של אלה מאפשר החלמה, הן תוחזקנה בבידוד משאר המטילות ויסופקו להן מים ומזון חופשי.
ב. במקרה של פגיעה קשה או מחלה חמורה אין להשאיר את המטילה לגסוס ויש להמיתה בהתאם לתקנות ההמתה שהומלצו ע"י השירותים הווטרינריים ואושרו ע"י ועדת החינוך של הכנסת, הממונה על חוק צער בעלי חיים. שיטות אלה כוללות:

- המתה בגז;

- המתה בחשמל.

2.17. המתת תרנגולות בסוף דרכן

תעשה אך ורק ליד הלול, במתקן שאושר ע"י העמותה.

2.18. הכנת הלול לקראת להקה חדשה

- הלול על ציודו, כולל כלי מים, ציוד האבסה וקיני הטלה, ינוקה ויחוטא.
- יונח ריפוד חדש על הרצפה ובקיני הטלה.
- ערימות אשפה ו/או זבל יטופלו בהתאם להנחיות המשרד לאיכות הסביבה.

2.19. ביצי רצפה

ביצי רצפה יופרדו. אם ישווקו לתעשייה, יצוין שהן ביצי רצפה.

2.20. שיווק

הביצים תשווקנה רק דרך משווק שאושר ע"י הגוף המפקח.

2.21. הסבת לול לחופש

מגדל המעוניין להסב לול סוללות ללול חופש או להקים לול חדש במתכונת של לול חופש, יקיים בירורים מקדימים, כמפורט בהמשך:

א. בירור עם מגדל פעיל, בעל לול חופש, לגבי תנאי הגידול;

ב. בירור עם משווק של ביצי חופש, לגבי תנאי ההתקשרות;

ג. בירור עם מפקח על לולי חופש, לגבי קיום הנתונים להקמת לול חופש.

תהליך הסבת לול לחופש יתחיל רק לאחר אישור הגוף המפקח.

להקה תחשב לחופשית רק לאחר שהושלם תהליך האישור של כל הרכיבים של תקן זה.

3. דרישות ממכון למיון ושיווק של ביצי חופש

במכון יתקיימו תנאים ויופעלו נהלים שיאפשרו הפרדה ברורה וחד-משמעית בין ביצי חופש מלול מורשה לביצים מסוג אחר. תנאים אלה יכללו:

- 3.1 הביצים תועברנה למכון על גבי עגלות ייחודיות, הצבועות בצבע שונה מכל שאר העגלות. על הדופן של כל מדף יהיה רשום שם המשווק ו"ביצי חופש", באותיות שגודלן לא יפחת מ- 30 מ"מ.
- 3.2 לכל עגלה של ביצים תוצמד תווית, המציינת את שם הלול, מספר הביצים או התבניות בעגלה ותאריך קליטתן.
- 3.3 המשלוחים של ביצי חופש מכל הלולים יגיעו באותו יום וימוינו ויארזו ברצף.
- 3.4 על כל ביצת חופש יודפס: "ביצת חופש".
- 5.3 רישום יומי של מספר ביצי החופש שהתקבלו ממגדל מאושר ושנשלחו באותו יום לרשתות השיווק או לכל צרכן אחר.

4. נוהל פיקוח על ביצי חופש

4.1 מטרת הפיקוח

א. לוודא שהמטילות מוחזקות בהתאם לתקן;

ב. לוודא שביצים, המשווקות כ"ביצי חופש" הן אמנם ביצי חופש.

4.2 פיקוח על תנאי החזקת המטילות

פיקוח זה יעשה מעת לעת ולפי הצורך, ע"י ביקור נציג העמותה בלול. במהלך הביקור ייבדקו הפרמטרים השונים, תוך השוואתם לתקן. הממצאים יירשמו בטופס "דו"ח ביקור בלול חופש", עליו יחתמו בעל הלול והמבקר. על כל חריגה מהתקן, מאופן החזקה סביר ומתנאים פסיים של הלול תינתן התראה, תוך ציון זמן סביר לתיקון הליקוי וציון הסנקציה במידה והליקוי לא יתוקן.

4.3 פיקוח על שיווק אמין

הפיקוח יעשה ע"י:

א. בדיקת מאזן טכנולוגי, ע"י השוואת מספר הביצים בחודש, שמועברים מהלול המורשה

למשווק, למספר הביצים הסביר שניתן לקבל מאותו לול;

ב. השוואת תצרוכת התערובת בלול מסוים לכמות המתאימה למספר התרנגולות באותו לול.

ג. השוואת מספר הביצים בחודש, שמועברים מהמשווק לרשתות השיווק וצרכנים אחרים,

למספר הביצים סה"כ, שקבל במשך חודש, מכל לולי החופש.

ד. בדיקה האם הנהלים במכון המיון מבטיחים הפרדה ברורה בין ביצי חופש לבין ביצים אחרות, האם העבודה מתבצעת בהתאם לנהלים והאם העובדים קבלו הדרכה מתאימה.

הפיקוח הנ"ל יעשה ע"י בדיקת תעודות המשלוח מהלולנים למשווק ומהמשווק לצרכנים. אחת

לחודש יעביר המשווק רשימת הלולים שסיפקו לו ביצי חופש ויצייין את מספר הביצים שקבל מכל

לול. כמו כן ידווח על מספר הביצים (לאחר מיון) שנשלחו לרשתות השיווק.

אחת למספר חדשים, במהלך ביקור בלול או אצל המשווק, תעשה בדיקת אמינות של הדיווחים

החודשיים, ע"י השוואה בין הרשימות החודשיות לבין רצף תעודות המשלוח.

5. מסלול אישור לול/משווק ביצי חופש

- על מנת לקבל אישור, בעל הלול/המשווק יעביר לגורם המאשר (העמותה למען חיות משק) בקשה לקבלת האישור;
 - על המבקש להתחייב לפעול לפי המפורט בתו האיכות;
 - על המבקש להתחייב למלא אחר הוראות המפקח על גידול חופשי;
 - עמידה בתנאי תו האיכות תאפשר מתן תעודת הסמכה למגדל/למשווק המאושר;
- תעודת ההסמכה** תינתן ע"י הגורם המאשר ותהיה חתומה ע"י יו"ר העמותה למען חיות משק.
- חתימה על הסכם בין הגורם המפקח, העמותה למען חיות משק לבין המשווק יאפשר שימוש במותג "ביצי חופש".
- ההסכם יכלול התחייבות מצד המגדל/המשווק לא להשתמש באישור באופן שיגרום לגורם המאשר קלון וכן לא להצהיר הצהרות בקשר לאישור, שהגוף המאשר יכול לראותן כמטעות. בכל מקרה לא יעשה שימוש במותג שלא במסגרת האישור שניתן.

מטרת הביקור: אישור הלול/להקה חדשה/ביקור ביניים/ווידוא אי-הרעבה

סימונים: V = תקין; -- = לא נבדק; מספר בטור הערות = ראה מס' זה בהערות בסוף המסמך.

הערות	ממצאים	סעיף
		מבנה מקורה בעל אוורור טבעי או מאולץ, ללא כלובים, חשוף לאור טבעי, בעל פתחים ליציאה לחצר. במקרה של קירות רשת, אפשרות כיסוי הקירות ע"י יריעות
		מספר המטילות לא יותר משש למ"ר
		כלי מים מתאימים, מוגנים משמש. מים ל- 24 שעות, בכמות של 1 מ"ק לכל 1000 מטילות. פעמון לכל 75 מטילות או טיפנית לכל 10 מטילות.
		קיני הטלה מסוג שובה, לא יותר משש מטילות למ"ר. בתאי הטלה מתוצרת Vencomatic לא יותר מאשר 270 מטילות ליחידת תאים
		ניקיון תאי ההטלה
		מדפי לינה בקוטר 22 – 28 מ"מ, באורך 30 ס"מ למטילה
		מערכת התזה פנימית, לפי תכנון מקצועי
		מערכת אוורור, לפי תכנון מקצועי
		חצר: נגישות קלה למטילות, נקיה מגרוטאות וחפצים, ללא מכשולים. גדר בגובה 2.5 מ'. חלוקה לחלקות. לפחות 20% מוצלים.
		ביום הביקור: אם מעל 50% הטלה, התרנגולות חופשיות לצאת לחצר. קיימת צמחיה.
		קיטום המקור: העגלה מזערית בלבד
		איסור קיצוץ כנפיים
		איסור הרעבה
		רפד בגובה 3 ס"מ לפחות
		סילוק פגרים
		"בית חולים"
		מתקן להמתה הומאנית
		השוואה בין רכישת תערובת לבין תצרוכת סבירה

הערות: _____

שם וחתימת המבקר _____ שם וחתימת בעל הלול או נציגו _____

נספח 2: דו"ח פיקוח על שיווק ביצי חופש

נערך ב _____ בתאריך _____ לתקופה מתאריך _____ עד תאריך _____

סימונים: $V =$ תקין; -- = לא נבדק; מספר בטור הערות = ראה מס' זה בהערות בסוף המסמך.

1. אספקת ביצים למכון מיון, לפי דיווחי המשווק או על סמך ביקור במכון המיון

הערות	רציפות תעודות המשלוח	כמות סבירה ללול זה	כמות לפי תעודות משלוח	ביצים שהתקבלו במשך 30 יום, מ- _____ עד- _____ מלול של: _____
				-
				-
				-
				-
				-
				-
				-
				-
				-
				-
				-
				-
				-
				סה"כ התקבלו
				סה"כ נפסלו
				סה"כ ביצים תקינות

2. ביצים ששווקו

סה"כ ביצים ששווקו בתקופה הנ"ל, לפי תעודות משלוח: _____

סטייה בין כמות תקינה לבין כמות ללקוחות: _____ ביצים, % _____ ראה הערה _____

רציפות תעודות המשלוח ללקוחות: קיימת / לא קיימת, ראה הערה _____

3. קיום נהלים ומימושם

האם הנהלים מקוימים	האם הנהלים ידוע לעובדים	נגישות העובדים לנהלים	קיום נוהל כתוב	הנוהל
				3.1 סימון כל עגלה של ביצי חופש בתווית "ביצי חופש", באותיות שגודלן לא יפחת מ- 30 מ"מ.
				3.2 לכל עגלה של ביצים תוצמד תווית, המציינת את שם הלול, מספר הביצים או התבניות בעגלה ותאריך קליטתן.

3.3 האם המשלוחים של ביצי חופש מכל הלולים מגיעים באותם ימים וממוינים ונארזים ברצף? _____

3.4 האם מודפס על כל ביצת חופש "ביצת חופש" ותאריך זהה לביצים הנארזות באותו יום? _____

3.5 האם קיים רישום יומי של מספר ביצי החופש שהתקבלו מכל מגדל מאושר ומספר ביצי החופש שנשלחו באותו יום לרשתות השיווק או לכל צרכן אחר? _____

הערות:

שם וחתימת המבקר _____ שם וחתימת המשווק או נציגו _____

נספח 3: תעודת הסמכה ללול חופש

הננו מאשרים בזאת כי הלול של

שם בעל הלול: _____

כתובת: _____

מוסמך על ידינו כלול חופש ורשאי למכור את הביצים מלול זה למשווק מורשה של ביצי חופש.

תוקף ההסמכה עד תאריך _____

ניתן בתאריך: _____

אבי פנקס

יו"ר העמותה למען חיות משק- (חי-משק)

תעודה זו ניתנה על סמך עמידה בדרישות התקן ל"תו איכות לביצי חופש".
תוקף ההסמכה מותנה בתחזוקה שוטפת של הלול בהתאם לדרישות תו האיכות, פיקוח ותעוד בהתאם לדרישות.

נספח 4: תעודת הסמכה למשווק ביצי חופש

הננו מאשרים בזאת כי המשווק:

שם המשווק: _____

כתובת: _____

מוסמך על ידינו כמשווק ביצי חופש ורשאי להשתמש במוטג

תוקף ההסמכה עד תאריך _____

ניתן בתאריך: _____

אבי פנקס

יו"ר העמותה למען חיות משק- (חי-משק)

תעודה זו ניתנה על סמך עמידה בדרישות השיווק בהתאם ל"תו איכות לביצי חופש".
תוקף ההסמכה מותנה בשיווק בהתאם לדרישות תו האיכות, פיקוח ותיעוד בהתאם לדרישות.

נספח 5: הסכם בדבר "לול חופש"

בין המגדל, , להלן "המגדל" לבין הגוף המאשר והמפקח, העמותה למען חיות משק- חי-משק, רחוב גאולים 8 ראשון לציון, להלן: "העמותה".

מבוא

המבוא להסכם זה מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

הגדרות:

"ביצי חופש" – ביצים אשר:

4. הוטלו על-ידי מטילות חופשיות בהתאם לתנאי גידול שנקבעו ב"תקן לגידול מטילות חופשיות" המצורף להסכם זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו;
 5. הועברו לידי המשווק מידי מגדל ביצי חופש.
- "לול חופש" - לול בו מגודלות המטילות כאמור ב"תקן לגידול מטילות חופשיות".
- "מגדל ביצי חופש" - בעל לול שעמד בכל התנאים של "תקן לגידול מטילות חופשיות" ושאושר על-ידי העמותה.
- "משווק ביצי חופש" - בעל מכון מיון, הקולט ביצי חופש מהמגדלים, שעמד בכל התנאים הקבועים בתקן ובנוהל הפיקוח, ושאושר על-ידי הגוף המפקח.
- "עמותה" = "גוף מפקח" - ארגון ללא כוונת רווח (מלכ"ר), הפועל בהתנדבות לשיפור רווחתם של בעלי-חיים חקלאיים חמש שנים לפחות ושאושר לעניין פיקוח על ידי משרד החקלאות.
- "הפרה יסודית" – חלק בהסכם, סעיף או תת/ סעיף המוגדרים כ"תנאי מהותי", ושהופר/ו ע"י המגדל.
- המגדל והעמותה מסכימים ביניהם כדלהלן:

חלק א'

1. אישור ופיקוח

מוצהר ומוסכם בזאת כי העמותה הינה הגוף היחיד המוסמך לאשר בעל לול כ"מגדל ביצי חופש", כמפורט בהסכם זה.

2. נוהלי פיקוח

- א. מוסכם בזאת כי העמותה תהווה גוף מפקח יחיד בכל הקשור לביצי חופש, ובכלל זה תהא לה זכות פיקוח על אופן התנהלות לול החופש וגידול התרנגולות החופשיות.
- ב. העמותה תקיים פיקוח שוטף, על פי שיקול דעתה, בכל הקשור להסכם.
- ג. מבלי לגרוע מהאמור בסעיפים קטנים א' וב', על המגדל לדווח לעמותה על כל חריגה מתנאי הגידול הקבועים בחלק ב' להסכם זה, מיד עם התרחשות החריגה. אופן הטיפול בחריגה וההחלטה בדבר המשך ההתקשרות בעטייה של אותה חריגה יהיו נתונים לשיקול דעתה הבלעדי של העמותה.
- ד. פיקוח לפי סעיף קטן א' יתבצע באופן הבא:
 - העמותה תשלח נציג למשקו של המגדל בתאום מראש או ללא התראה מוקדמת, לפי בחירת העמותה. המגדל יאפשר לנציג העמותה פיקוח נאות, על כל המשתמע מכך. בין היתר, יתאפשר העמותה נגישות, בכל זמן סביר, לכל דו"ח הקשור "בביצי חופש", לרבות דו"חות/תעודות משלוח בין המגדל לבין המשווק.
 - ה. על המגדל לשתף פעולה בכל הנוגע להליכי הפיקוח, ובכלל זה לאפשר כניסתו של נציג הגוף המפקח, כאמור בסעיף קטן ד', לכל מקום שידרוש, ולעניין בכל מסמך שידרוש ובלבד שמסמכים אלו קשורים במישרין או בעקיפין לגידול ביצי חופש.
 - ו. כל סירוב של מגדל ביצי חופש לאפשר פיקוח כאמור, יוביל להסרתה של הסכמת העמותה להמשך הגדרתו של המגדל כמגדל ביצי חופש, על כל המשמעות הנלוות לכך. העמותה לא תישא בשום

אחריות שהיא לכל הנובע מהסרת הסכמתה כאמור. סעיפים קטנים ד', ה' ו' הנם תנאים מהותיים והפרת כל אחד מהם מהווה הפרה יסודית של ההסכם.

3. תשלום

מגדל שהיה לו לול חופש ביום חתימת ההסכם או מגדל שביום חתימת ההסכם היה לו לול אורגאני ולאחר מכן יעבור ללול חופש, ישלם לעמותה אגרה שנתית של 1,200 ₪ לשנה, וזאת ביום אישורו בכתב על-ידי העמותה.

סעיף 3 הנו תנאי מהותי והפרתו מהווה הפרה יסודית של ההסכם.

4. פיצויים מוסכמים (קנס)

א. בגין הפרה של תנאי מתנאי ההסכם, שהפרתו אינה מהווה "הפרה יסודית" כאמור במבוא להסכם, ישלם המגדל לעמותה פיצויים מוסכמים, בסך 500 ₪ (חמש מאות ₪) שיועברו לעמותה ביום ה-10 בחודש שלאחר ההפרה, ומיום זה ואילך יישאו ריבית והצמדה כמקובל בשוק.

ב. בגין הפרה של תנאי מתנאי ההסכם, אשר הפרתו מהווה "הפרה יסודית" כהגדרתה במבוא להסכם, ישלם המגדל לעמותה פיצוי בסך 2,000 ₪ (אלפיים ₪), וזאת מבלי לגרוע מאפשרותה של העמותה לבטל את ההסכם, כאמור בסעיף 7 להלן, ומבלי לגרוע מזכותה של העמותה לכל סעד אחר בגין ההפרה. תשלום זה יועבר לעמותה ביום ה-10 בחודש שלאחר ההפרה, ומיום זה ואילך ישא ריבית והצמדה כמקובל בשוק.

5. בטלות

הפרה יסודית של ההסכם, כפי שמוגדרת במבוא להסכם, תביא לבטלותו.

6. תוקף ההסכם

תוקף הסכם זה לשנתיים.

חלק ב'

תקן לגידול של מטילות חופשיות

תנאי מהותי

חלק ב' להסכם הינו, על כל סעיפיו, תנאי מהותי, והפרתו או כל סעיף מסעיפיו מהווה הפרה יסודית של ההסכם.

2.1. מבנה

גידול המטילות יהיה בתוך מבנה, ללא כלובים כלשהם ועל פני קרקע או רצפת המבנה בלבד. המבנה יהיה מוגן מפגעי מזג האוויר, יהיה חשוף לאור טבעי ונתון לאורור מרבי. בצידי המבנה יהיה תריס או וילון. היחס בין מספר המטילות לשטח הרצפה לא יעלה על שש מטילות למטר רבוע.

2.2. כלי מים, ציוד האבסה ומיכלי אחסון

כלי מים, המתאימים לגידול חופשי, יהיו מוגנים מפני שמש ישירה ויכילו מים ל-24 שעות לפחות, בכמות של 1 מ"ק מים לכל 1000 מטילות. בדגמי פעמון יהיה כלי מים אחד לכל 75 מטילות. בדגמי טיפנית- כלי מים לכל 10 מטילות. כלי המים יוחזקו נקיים.

ציוד ההאבסה יתאים לגידול חופשי ויהיה בכמות שתאפשר גישה חופשית לכל המטילות במבנה.

2.3. קיני הטלה

קיני ההטלה יהיו מן הסוג המאפשר גלגול הביצה באופן חופשי לאוסף אוטומטי או ידני, למניעת לכלוך הביצה או חימומה. במקרה של תאי הטלה ללא גלגול, האיסוף יעשה 3-4 פעמים ביום. תא ההטלה מדגם "שובך", המתאים בגודלו למטילה אחת, יהיה לכל שש מטילות לכל היותר. בקיני הטלה מתוצרת Vencomatic בעל אוסף אוטומטי תהיינה לא יותר מאשר 270 מטילות ליחידת תאים. תאי הטלה מסוגים אחרים יאושרו בנפרד ע"י הפיקוח.

הקינים יהיו מסוג המאפשר ניקוי והחלפת רפד בקלות. הקינים יוחזקו נקיים.

2.4 מדפי לינה

במבנה יהיו סולמות מתכת או עץ בקוטר 25 מ"מ בקרוב. המרחק בין השלבים 30 ס"מ. הסולם נשען על הקיר בזווית 35 מעלות. האורך סה"כ של מדפי הלינה יחושב לפי 30 ס"מ למטילה.

2.5 צינון

מערכת התזה פנימית. רצוי מערכת הפעלה אוטומטית, המאפשרת הפעלות מתוכננות לפרקי זמן נדרשים.

2.6 אוורור

יותאם לתנאים בשטח, למניעת היווצרות חימום יתר. רצוי מערכת אוורור להחלפת נפחי אויר מתוך הלול, הכוללת מאווררי "24 כל 6 מ' לאורך המבנה.

2.7 חצר

החצר תהיה נגישה ותאפשר מעבר חופשי של המטילות מהמבנה אליה וחזרה. החצר תהיה נקייה מפסולת, גרוטאות וכל חפץ אחר, שאינו שייך ללול.

החצר תוקף ברשת גידור בגובה 2.5 מטר ותחולק לחלקות מרעה, למניעת רעיית יתר.

מרגע שהמטילות תגענה ל- 50% הטלה בפועל (מספר הביצים המוטלות ביום שווה למחצית מספר המטילות), יתאפשר להן לצאת לחצר בשעות היום, מדי יום, פרט למקרים של תנאי בוך קיצוניים, למניעת לכלוך הביצים.

שטח החצר יהיה 1 מטר רבוע לתרנגולת. לפחות 20% משטח החצר יהיה מוצל על-ידי יריעות או עצים. במקרה של יריעת רשת, לפחות 60% הצללה.

הצמחייה בחצר יכולה להיות טבעית או זרועה. מדי פעם יש לזרוע, רצוי אספסת או דגן, להבטחת אספקת מזון טרי למרבית ימות השנה.

2.8 הרעבה והנשרה

אסורים.

2.9 קיטום המקור

מזערי, בלייזר או בצריכה בלבד.

2.10 קיצוץ כנפיים

אסור.

2.11 רפד

גובה הרפד יהיה לפחות 3 ס"מ, רצוי משבבי עץ לבן.

בהחלפת להקה יוחלף גם הרפד.

2.12. שילוב זכרים

אין לשלב זכרים בלהקה.

2.13. להקות מגילים שונים

בכל גידרה (שטח מגודר אחד) תהיה להקה אחת בלבד (מאותו זן ובאותו גיל).

2.14. ערבוב מינים

ערבוב מינים אך ורק באישור הרופא המחוזי של משרד החקלאות.

2.15. סילוק פגרים

יעשה לפחות אחת ליום, למקום המיועד לכך ובהתאם להנחיות המשרד לאיכות הסביבה.

2.16. מטילות פגועות או חולות

א. אם מצבן של אלה מאפשר החלמה, הן תוחזקנה בבידוד משאר המטילות ויסופקו להן מים ומזון חופשי.
ב. במקרה של פגיעה קשה או מחלה חמורה אין להשאיר את המטילה לגסוס ויש להמיתה בהתאם לתקנות ההמתה שהומלצו ע"י השירותים הווטרינריים ואושרו ע"י ועדת החינוך של הכנסת, הממונה על חוק צער בעלי חיים. שיטות אלה כוללות:

- המתה בגז;

- המתה בחשמל.

2.17. המתת תרנגולות בסוף דרכן

תעשה אך ורק ליד הלול, במתקן שאושר ע"י העמותה.

2.18. הכנת הלול לקראת להקה חדשה

- הלול על ציודו, כולל כלי מים, ציוד האבסה וקיני הטלה, ינוקה ויחוטא.

- יונח ריפוד חדש על הרצפה ובקיני הטלה.

- ערמות אשפה ו/או זבל יטופלו בהתאם להנחיות המשרד לאיכות הסביבה.

2.19. ביצי רצפה

ביצי רצפה יופרדו. אם ישווקו לתעשייה, יצוין שהן ביצי רצפה.

2.20. שיווק

הביצים תשווקנה רק דרך משווק שאושר ע"י הגוף המפקח.

2.21. הסבת לול לחופש

מגדל המעוניין להסב לול סוללות ללול חופש או להקים לול חדש במתכונת של לול חופש, יקיים בירורים מקדימים, כמפורט בהמשך:

ד. בירור עם מגדל פעיל, בעל לול חופש, לגבי תנאי הגידול;

ה. בירור עם משווק של ביצי חופש, לגבי תנאי ההתקשרות;

ו. בירור עם מפקח על לולי חופש, לגבי קיום הנתונים להקמת לול חופש.

תהליך הסבת לול לחופש יתחיל רק לאחר אישור הגוף המפקח.

להקה תחשב לחופשית רק לאחר שהושלם תהליך האישור של כל הרכיבים של תקן זה.

נספח 6: הסכם בדבר שיווק "ביצי חופש"

בין המשווק,
לבין
הגוף המאשר והמפקח, העמותה להלן "העמותה"

מבוא

המבוא להסכם זה מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

הגדרות:

בהסכם זה-

- ❖ **"ביצי חופש"** – ביצים אשר:
- 6. הוטלו על-ידי מטילות חופשיות בהתאם לתנאי גידול שנקבעו ב"תקן לגידול מטילות חופשיות" המצורף להסכם זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו;
- 7. משווקות בהתאם ל"נוהל שיווק ביצי חופש", כמפורט בהסכם זה;
- 8. הועברו לידי המשווק מידי מגדל ביצי חופש.
- ❖ **"לול חופש"** - לול בו מגודלות המטילות כאמור ב"תקן לגידול מטילות חופשיות".
- ❖ **"מגדל ביצי חופש"** - בעל לול שעמד בכל התנאים ב"תקן לגידול מטילות חופשיות" ושאושר על-ידי העמותה.
- ❖ **"עמותה" = "גוף מפקח"** - ארגון ללא כוונת רווח (מלכ"ר), הפועל בהתנדבות לשיפור רווחתם של בעלי-חיים חקלאיים חמש שנים לפחות ושאושר לעניין פיקוח על ידי משרד החקלאות.
- ❖ **"הפרה יסודית"** – חלק בהסכם, סעיף או תת/י סעיף המוגדרים כ"תנאי מהותי", ושהופרו/ו ע"י המשווק.

המשווק והעמותה מסכימים ביניהם כדלהלן:

חלק א'

1. מטרות

- א. למשווק ולעמותה מטרה משותפת שבסיסה הגדלת מניין המטילות החופשיות על-ידי מעבר מכלובי סוללה למשקים של לולי חופש. העמותה והמשווק ישאפו להגדיל את מספר לולי החופש ולאפשר כניסה של מגדלים חדשים לענף.
- ב. הגדלת הביקושים והצריכה של ביצי החופש ברשתות השיווק.

2. אישור ופיקוח

מוצהר ומוסכם בזאת כי העמותה הינה הגוף היחיד המוסמך לאשר מגדלים, ולפקח על קיום התנאים לגידול, ההחזקה והשיווק של ביצי החופש, כמפורט בהסכם זה.

3. שיווק

- א. שיווק ביצי חופש יתנהל אך ורק על-פי התנאים הקבועים ב"נוהל שיווק ביצי חופש".
- ב. סעיף קטן א' הינו תנאי מהותי והפרתו מהווה הפרה יסודית של ההסכם.

4. נוהלי פיקוח

- ז. מוסכם בזאת כי העמותה תהווה גוף מפקח יחיד בכל הקשור לביצי חופש, ובכלל זה תהא לה זכות פיקוח על אופן התנהלות לולי חופש וגידול תרנגולות חופשיות.
- ח. העמותה תקיים פיקוח שוטף, על פי שיקול דעתה, בכל הקשור להסכם.
- ט. מבלי לגרוע מהאמור בסעיפים קטנים א' וב', על המשווק לדווח לעמותה על כל חריגה מתנאי הגידול הקבועים ב"תקן לגידול מטילות חופשיות", וזאת מיד עם גילוי חריגה במשק הרלוונטי.

- אופן הטיפול בחריגה וההחלטה בדבר המשך ההתקשרות בעטייה של אותה חריגה יהיו נתונים לשיקול דעתה הבלעדי של העמותה.
- י. פיקוח לפי סעיף קטן א' יתבצע בהתאם ל"נוהל פיקוח על ביצי חופש", המצורף להסכם זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו. העמותה תשלח נציג למשקו של המשווק בתאום מראש או ללא התראה מוקדמת, לפי בחירת העמותה. המשווק יאפשר לעמותה פיקוח נאות, על כל המשתמע מכך. בין היתר, יאפשר לעמותה נגישות, בכל זמן סביר, לכל דו"ח הקשור "בביצי חופש", לרבות תעודות משלוח מהמגדלים למשווק ומהמשווק לרשות.
- יא. על המשווק לשתף פעולה בכל הנוגע להליכי הפיקוח, ובכלל זה לאפשר כניסתו של נציג הגוף המפקח, כאמור בסעיף קטן ד', לכל מקום שידרוש, ולעניין בכל מסמך שידרוש ובלבד שמסמכים אלו קשורים במישרין או בעקיפין לגידול ושיווק ביצי חופש.
- יב. המשווק יתנה כל התקשרות שלו עם מגדל שרוצה את אישור העמותה כמגדל ביצי חופש, בזה שמגדל זה יאפשר פיקוח כאמור בסעיפים א'-ה' בשינויים המתחייבים ("מגדל ביצי חופש" במקום "משווק"). כל סירוב של מגדל ביצי חופש לאפשר פיקוח כאמור, יוביל להסרתה של הסכמת העמותה להמשך הגדרתו של המגדל המסרב כמגדל ביצי חופש, על כל המשמעויות הנלוות לכך. ויובהר: העמותה לא תישא בשום אחריות שהיא לכל הנובע מהסרת הסכמתה כאמור. במידה והמשווק ימשיך לשווק ביצים ממגדל כאמור, יהווה הדבר הפרה יסודית של הסכם זה. המשווק מתחייב לשמור, ככל הניתן, כי מגדלי ביצי חופש ישמרו על נוהל תקין כפי שמוגדר ב"תקן לגידול מטילות חופשיות", ובין השאר להודיע לעמותה על חריגות מתקן זה.
- יג. סעיפים קטנים ד', ה', ו' הנם תנאים מהותיים והפרת כל אחד מהם מהווה הפרה יסודית של ההסכם.

5. תשלום

- א. המשווק ישלם לעמותה אגרה שנתית של 2,000 ₪ לשנה, וזאת ביום החתימה על ההסכם.
- ב. מגדל שהיה לו לול חופש ביום חתימת ההסכם או מגדל שביום חתימת ההסכם היה לו לול אורגאני ולאחר מכן יעבור ללול חופש, ישלם לעמותה אגרה שנתית של 1,200 ₪ לשנה, וזאת ביום אישורו בכתב על-ידי העמותה.
- התשלומים שיועברו בגין כל אחד מסעיפים קטנים א' וב' ישמשו לכיסוי הוצאות הפיקוח של העמותה ולפעילותה השוטפת.
- ג. סעיפים קטנים א' ו-ב' הינם תנאים מהותיים והפרתם מהווה הפרה יסודית של ההסכם.

6. פיצויים מוסכמים (קנס)

- ג. בגין הפרה של תנאי מתנאי ההסכם, שהפרתו אינה מהווה "הפרה יסודית" כאמור במבוא להסכם, ישלם המשווק לעמותה פיצויים מוסכמים, בסך 500 ₪ (חמש מאות ₪) שיועברו לעמותה ביום ה-10 בחודש שלאחר ההפרה, ומיום זה ואילך יישאו ריבית והצמדה כמקובל בשוק.
- ד. בגין הפרה של תנאי מתנאי ההסכם, אשר הפרתו מהווה "הפרה יסודית" כהגדרתה במבוא להסכם, ישלם המשווק לעמותה פיצוי בסך 2,000 ₪ (אלפיים ₪), וזאת מבלי לגרוע מאפשרותה של העמותה לבטל את ההסכם, כאמור בסעיף 7 להלן, ומבלי לגרוע מזכותה של העמותה לכל סעד אחר בגין ההפרה. תשלום זה יועבר לעמותה ביום ה-10 בחודש שלאחר ההפרה, ומיום זה ואילך ישא ריבית והצמדה כמקובל בשוק.

7. בטלות

הפרה יסודית של ההסכם, כפי שמוגדרת במבוא להסכם, תביא לבטלותו.

8. תוקף ההסכם

תוקף הסכם זה לשנתיים.

חלק ב'

נוהל שיווק ביצי חופש

1. תנאי מהותי

חלק ג' להסכם הינו, על כל סעיפיו, תנאי מהותי, והפרתו או כל סעיף מסעיפיו מהווה הפרה יסודית של ההסכם.

המשווק יורשה לשווק ביצי חופש, על פי אישור העמותה ושיקול דעתה הבלעדי, אם ורק אם יעמוד בתנאים הבאים:

2. ביצים מותרות בשיווק

המשווק ישווק אך ורק ביצי חופש מלולי חופש שאושרו על-ידי העמותה בכתב. המשווק אינו רשאי במישרין או בעקיפין לשווק ביצי חופש ממשקים שלא אושרו על-ידי העמותה בכתב! על המשווק להביא לאישור העמותה בהקדם האפשרי ולפני החתימה על ההסכם, את רשימת מגדלי ביצי החופש המגדלים כיום ללא אישור העמותה. במידה והעמותה תחליט לאשרם יקבל המשווק 2 עותקים של האישור, לו ולמגדל ביצי החופש.

3. שימוש במותג "ביצי חופש" ובסמל העמותה

- "ביצי חופש" הוא מותג של העמותה, "סימן מסחרי" שניתן ע"י רשם סימני המסחר. רק אם עמד המשווק בדרישות הנוהל, לשביעות רצון העמותה, הוא יהיה רשאי באישור העמותה מראש ובכתב:
- להדפיס על גבי האריזות של הביצים או על גבי מדבקות את המותג "ביצי חופש", את סמל העמותה ואישור העמותה להיתן של הביצים ביצי חופש.
 - להשתמש בסמל ובאישור העמותה לכל פרסום, שיוסכם עליו מראש.
 - אריזות הביצים תוכל להכיל אך ורק מידע הרלוונטי לביצי חופש. המשווק לא ישתמש באריזות שמוזכר בהן שם של משווק אחר. במקרים חריגים יתייעץ המשווק עם העמותה והם יחליטו ביחד על דרך הפעולה הראויה.
 - שינויים בתווית או בהדפס על האריזה יעשו בהתייעצות.
 - שימוש במותג "ביצי חופש" ללא אישור העמותה או לאחר ביטול אישור, יחשב להפרה יסודית.

4. פרסום

העמותה והמשווק יפעלו לפרסם את המוצר, וזאת בהתאם למטרות שהסכימו עליהן. בין היתר סיכמו הצדדים כי העמותה תוכל לפרסם על גבי האריזות של הביצים פניות לציבור.

נחתם בראשון לציון ביום _____

המשווק:

בשם העמותה: